

śrīḥ
śrīmatē rāmānujāya namaḥ
śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ
śrīsītālakṣmaṇabharataśatrughnahanumatsamēta śrīrāmacandra
parabrahmaṇē namaḥ

śrīmadrāmāyaṇē vālmīkīyē ādikāvyaē ayōdhyākāṇḍē

॥ saptatitamah sargaḥ ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

śrī raṅgarāmānuja mahādēśikan

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

śrīḥ
śrīmatē rāmānujāya namaḥ
śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ
śrīsītālakṣmaṇabharataśatrughnahanumatsamēta śrīrāmacandra
parabrahmaṇē namaḥ

॥ saptatitamah sargaḥ ॥

dūtairbharatāya tadīyamātulamātāmahayōḥ kṛta
upahāryavastūnāmarpaṇaṃ vasiṣṭhasandēśasya ca śrāvaṇaṃ
bharatēna pitrādīnāṃ kuśalaṃ prṣṭvā
mātāmahādanujñāmupahāryavastūni cōpalabhya śatrughnēna
sahāyōdhyāṃ prati prasthānam

bharatē bruvati svapnaṃ
dūtāstē klāntavāhanāḥ |
praviśyāsahyaparikhaṃ
ramyaṃ rājagṛhaṃ puram || 2.70.1 ||

samāgamyā ca rājñā tē
rājaputrēṇa cārcitāḥ |
rājñāḥ pādau gṛhītvā ca
tamūcurbharataṃ vacaḥ || 2.70.2 ||

purōhitastvāṃ kuśalaṃ
prāha sarvē ca mantriṇaḥ |
tvaramāṇasca niryāhi
kṛtyamātyayikaṃ tvayā || 2.70.3 ||

imāni ca mahārhanī
 vastrāṇyābharaṇāni ca |
 pratigrhya viśālākṣa
 mātulasya ca dāpaya || 2.70.4 ||

atra viṃśatikōtyastu
 nṛpatērmātulasya tē |
 daśakōtyastu sampūrṇā -
 stathaiva ca nṛpātmaja || 2.70.5 ||

pratigrhya tu tat sarvaṃ
 svanuraktaḥ suhrjjanē |
 dūtānuvāca bharataḥ
 kāmāiḥ sampratipūjya tāt || 2.70.6 ||

kaccit sa kuśalī rājā
 pitā daśarathō mama |
 kaccidārōgyatā rāmē
 lakṣmaṇē ca mahātmani || 2.70.7 ||

āryā ca dharmaniratā
 dharmajñā dharmavādinī |
 arōgā cāpi kausalyā
 mātā rāmasya dhīmataḥ || 2.70.8 ||

kaccit sumitrā dharmajñā
 janānī lakṣmaṇasya yā |
 śatrughnasya ca vīrasya
 arōgā cāpi madhyamā || 2.70.9 ||

ātmakāmā sadā caṇḍī
 krōdhanā prājñamāninī |
 arōgā cāpi mē mātā
 kaikēyī kimuvāca ha || 2.70.10 ||

ēvamuktāstu tē dūtā
 bharatēna mahātmanā |
 ūcuḥ samprasritaṁ vākya -
 midam taṁ bharataṁ tadā || 2.70.11 ||

kuśalāstē naravyāghra
 yēṣāṁ kuśalamicchasi |
 śrīśca tvāṁ vṛṇutē padmā
 yuiyatāṁ cāpi tē rathaḥ || 2.70.12 ||

bharataścāpi tān dūtā -
 nēvamuktō'bhyabhāṣata |
 āpṛcchē'haṁ mahārājaṁ
 dūtāḥ santvarayanti mām || 2.70.13 ||

ēvamuktvā tu tān dūtān
 bharataḥ pārthivātmajaḥ |
 dūtaiḥ sañcōditō vākyaṁ
 mātāmahamuvāca ha || 2.70.14 ||

rājan piturgamiṣyāmi
 sakāśaṁ dūtacōditaḥ |
 punarapyahamēṣyāmi
 yadā mē tvaṁ smariṣyasi || 2.70.15 ||

bharatēnaivamuktastu
 nṛpō mātāmahastadā |
 tamuvāca śubhaṃ vākyam
 śirasyāghrāya rāghavam || 2.70.16 ||

gaccha tātānujānē tvām
 kaikēyī suprajāstvayā |
 mātaram kuśalam brūyāḥ
 pitaram ca parantapa || 2.70.17 ||

purōhitam ca kuśalam
 yē cānyē dvijasattamāḥ |
 tau ca tāta mahēśvāsau
 bhrātarau rāmalakṣmaṇau || 2.70.18 ||

tasmai hastyuttamāṃścitrān
 kambalānājināni ca |
 satkṛtya kēkayō rājā
 bharatāya dadau dhanam || 2.70.19 ||

antaḥpurē'tisaṃvṛddhān
 vyāghravīryabalōpamān |
 daṃṣṭrāyuktān mahākāyā -
 śunaścōpāyanam dadau || 2.70.20 ||

rukmaniṣkasahastrē dvē
 ṣōḍaśāśvaśatāni ca |
 satkṛtya kēkēyīputram
 kēkayō dhanamādiśat || 2.70.21 ||

tadāmātyānabhiprētān
 viśvāsyāṃśca guṇānvitān |
 dadāvaśvapatiḥ śīghraṃ
 bharatāyānuyāyinaḥ || 2.70.22 ||

airāvatānaindraśirān
 nāgān vai priyadarśanān |
 kharāñśīghrān susaṃyuktān
 mātulō'smai dhanam dadau || 2.70.23 ||

sa dattam kēkayēndrēṇa
 dhanam tannābhyanandata |
 bharataḥ kēkayīputrō
 gamanatvarayā tadā || 2.70.24 ||

babhūva hyasya hṛdayē
 cintā sumahatī tadā |
 tvarayā cāpi dūtānām
 svapnasyāpi ca darśanāt || 2.70.25 ||

sa svavēśmābhyatikramya
 naranāgāśvasaṅkulam |
 prapēdē sumahacchrīmān
 rājamārgamanuttamam || 2.70.26 ||

abhyatītya tatō'paśya -
 dantaḥpuramanuttamam |
 tatastad bharataḥ śrīmā -
 nāvivēśānivāritaḥ || 2.70.27 ||

sa mātāmahamāpṛcchya
 mātulaṃ ca yudhājitaṃ |
 rathamāruhya bharataḥ
 śatrughnasahitō yayau || 2.70.28 ||

rathān maṇḍalacakrāṃśca
 yōjayitvā paraḥ śataṃ |
 uṣṭragō'svakharairbhṛtyā
 bharataṃ yāntamanvayuḥ || 2.70.29 ||

balēna guptō bharatō mahātmā
 sahāryakasyātmamasamairamātyaiḥ |
 ādāya śatrughnamapētaśatru -
 rgrhād yayau siddha ivēndralōkāt || 2.70.30 ||

|| ityārṣe śrīmadrāmāyaṇe vālmikīye ādikāvyē
 ayōdhyākāṇḍe saptatitamaḥ sargaḥ ||